

T

- tabella** kimutatás, rovatos ív, táblázat
- tablett** táblagép
- tabletta** labdac, körlapka, lapkorong, gyógyszer-szem, gyógyszer(adag), pogácska
- tabló** festmény, kép; csoportkép, osztálykép, képsz-szeállítás; élőkép, néma jelenet, némakép
- tabu** *fn* (szigorú) tilalom, sérthetlenség, szentség, tiltás, tiltvány; *mn* tiltott, kerülendő
- tabula-rasa** *lat* tiszta lap
- tabulátor** bekezdés- v. lapszél- v. távolság-beállító, vonalzó; rovatozó
- taccs** part- v. oldalvonal, bedobás, partdobás; há-nyás, rókázás; **~ra-vág v. tesz** tönkrevág v. -tesz
- tachométer** fordulatszám-mérő
- taft, tafota** merev selyemszövet
- taksál** értékkel, díjat, árat megszab; felbecsül, (meg)-becsül (mennyiséget, értéket); gondol, vél, hisz, tart
- taktika** ügyeskedés, fogás, furfang, kivitel, fortély, hú-zás, csel, cselszövés; eljárás mód, (rövid távú) ki-vitelezési v. véghezviteli terv, kiviteli elképzelés, tervmódszer, tervszerű megoldásmód, harci terv, harcászati, harcmódor v. -módszer, mesterkedés, fondorkodás
- taktikus** tervszerű, ügyesen kiszámított v. átgondolt, jókiviteles, jól időzített, fortélyos, ravasz, ügyes; harcászati; **nagy** ~ nagypályás, nagyjátékos
- taktilis** tapintási, tapintással kapcsolatos, érintési
- taktus** ütem, időmérték; tapintóérzék, tapintás, érin-tés
- talár** díszruha, palást (papok, bírák)
- talentum** nagy értékű, régi görög pénz- és súlyegy-ség
- talentum** kiváló szellemi képesség v. (áldott) tehet-ség v. adottság v. hajlam v. érzék v. fogékonyság v. alkalmasság v. rátermettség; (láng)ész, láng-elme, tehetséges ember; áldomány; áldás, ado-

mány

talizmán őrkincs, őrtárgy, védőtárgy, bűvös v. óvó v. védő varázs(ék)szer; szerencsetárgy, varázskő

talk, **talkum** zsírkő; síkpor, hintőpor

tallér európai pénznem, ezüstpénz

tallér kolduspénz, máriás, ezüstérem; korong(ocska), érem

talmi hamis, nem igazi, utáncat, ál-; tetszetős, de nem valódi; valótlán; színlelt, tettetett, megját-szott, hazug

talon letét, letétel; tartalék; szelvény, utalvány; ki-maradt v. félretett kártyák v. lapok

tambur nagydob, dob; **~in** csörgődob; hímzőkeret; **~major** katonakarmester v. -karnagy

tampon orv szűrőgyapot, nedvszívó gyapot v. vatta-dugas v. -henger, kötöző- v. sebgyapot, rongy-csomó; vérzéstoppító; tisztasági v. egészségügyi henger

tanatológia haláltan

tandem társas v. páros v. két üléses kerékpár; **~ug-rás** páros ugrás

tanga madzagbugyi v. -alsó, szalagbugyi v. -alsó, rejtbugyi v. -alsó

tangenciális érintőleges

tangó argentin népi eredetű társas tánc v. zene

tangó ócskavásár, bolhavásár, kirakodó sokadalom, zsibvásár, zsibogó

tank (üzemanyag-, más folyadék-) tartály; harckocsi; **~er** tartályhajó v. -kocsi; **~el** (üzemanyaggal) fel-tölt, megtölt, teletölt, itat; eszik, iszik, falatozik

tanti, **tante** *ném* nagynéni, néni, nénike

tantusz pénzt helyettesítő érme; játékpénz; **leesett a** ~ Leesett!, leesett a húsz filléres, hirtelen megért vmit

tapper itató (papírnyomó)

tarhál kérésnél, kéreget, kilincsel, koldul, kunyerál, kicsikar, (pénzt) fej ; összeszed v. -gyűjt v. fel-halmoz; kapzsiskodik

tarifa (vitel- v. menet-) díj, díjszabás, ár, árszabás, ár-
v. díjjegyzék, -tétel

tasli pofon, nyakleves, füles

tautológia *nyelvt* szófölség, szófecsérlés, szóis-
métlés, szószaporítás; egyező

taxatív hozzávetőlegesen, becslés szerint; tételen-
ként, tételesen, egyenként felsorolva, osztályba
sorolva

tax-free *ang* adómentes, vámmentes (áru)

taxi bérkocsi, személyfuvar, teherfuvar; ~~~s~~ bérvívő,
bérszállító, bérkocsivezető, bérgépkocsi, teher-
fuvaros, személyfuvaros

taverna kiskocsmá, kifőzde

tájfún forró égövi, Kelet-Ázsiában pusztító viharos
forgószeél

tájfún fergeteg, boszorkányszél, (keleti) szélvész,
szélörvény, széltölcseér

tára burok, buroksúly, holtsúly, kiegyenlítősúly

TBC → tébécé

team *ang amer* csapat, csoport, együttes, összhad; ~
munka csapat- v. csoportmunka

teátrális színpadias, színészi, színi, szónokias, meg-
játszott, hatásvadászó, dagályos, tettetett, erőlte-
tett, mesterkélte

technika előállítási v. gyártási v. szerelési eljárás v.
mód; műszaki felszereltség; kézügy, készség,
gyakorlat; műtudás, műtan, műszaki megoldás,
műszaki ügyesség

technikás tapasztalt, jártas, ügyes; mester(fokú)

technikum műszaki v. valamilyen más szakirányú
tanintézet; szakközépiskola v. -tanoda, szakközép

technikus míves, műves, (középszintű v. középfokú)
műtanos, műszaki szakember, (műszaki) szaki

technokrata műszaki-gazdasági értelmiségi; gépu-
ralom v. haszonrend híve, műszaki v. gépi szem-
léletű

technokrácia gyáruralmiak, műszakuralmiak, mű-
szaki és közgazdasági szakemberek uralma; ha-

szonrend, közgazdaság uralma, (köz)gazdaság-
uralom

technológia gyártástan, gyártástudomány, gyár-
műszak, eljárástan, ipartan; gyártási folyamat, mű-
eljárások, eljárások folyamata, műszaki megoldás,
gépészet; **~transzfer** gyártási módátvitel, ipari v.
gyártási v. műszaki eljárások hasznosítása v. al-
kalmazása v. átvitele

teizmus (teremtő) istenhit

tektonika földkéreg-szerkezetan

tele- táv-, távol-, messze-; **~gram** távirat, sürgöny;
~gráf távíró (készülék); **~kommunikáció** távköz-
lés; távközléstan; **~fax** távmás(oló), levelezőgép;
távmásolat

telefon távbeszélő, távhívó, messze- v. távhalló

teleológia kiteljesedéstan, eleve elrendeltetés tana

telepátia érzés- v. gondolatátvitel, gondolatolvasás,
érzékfelettség, messzeézés, megézés, távér-
zékelés, távérzék, (táv)(meg)ézés, távérzés,
megálmodás, alvalátás

teleportáció térhajlítás, térugrás; váratlan megjele-
nés

teleszkóp csillagászati távcső, messzelátó; *közl* len-
gécscillapító

televízió, tévé képcsatorna MA, képsugárzó, képhíd,
képláda, képvevő; **~s adó** képsugárzó (adó), táv-
kép adó

tematika tárgykör

tematikus, tematikai tárgyköri, tárgykör szerinti

tempera olajos vízfesték

temperamentum vérmérséklet, természet, (lelki) i-
degalkat; **~os** eleven, élénk, tűzről pattant, tüzes
vérmérsékletű

temperatúra hőmérséklet, hőfok; *orv* testhőmérsék-
let, láz

temperált beállított (értékű), hőszabályozott, hőbe-
állított, állandó v. szabályozott hőmérsékletű, hő-
kezelt

tempomat sebességtartó
temporális időleges, múlandó; világi
tempó lendület, iram, sebesség; viselkedés, szokás, magatartás, cselekvésmód; időmérték, ütem, csapásszám, vágás; ~s léptes, ütemes, lendületes; ~t **dikta!** meghatározza v. megszabja v. megválasztja az ütemet, iramot, sebességet
tendál irányul, vmire törekszik, hajlandóságot mutat vmire; ki akar lyukadni vmire (beszédben) v. vmerre tart; céloz, hajlik vmerre
tendencia hajlam, irány(ulás), irányzat, áramlat, törekvés, hajlandóság, szándék
tendenciózus elfogult, részrehajló, rosszindulatú, elferdítő, irányzatos, kiszámított, előkészített, célzatos, szándékolt, szándékos
tender versenytárgyalás; pályáztatás, ajánlatkiírás, ajánlatozás, ajánlatversenyeztetés; kísérő segédhajó; vasúti szerkocsi; ~**eztet** versenyeztet, pályázat, ajánlatot kiír, ajánlatoztat
teokrácia egyházuralom, papuralom, papkirályság
teológia hittudomány, hittan, istentan, tanítás az istenségről; hittudományi főiskola v. -tanoda
teológus hittudós, hittanos; *H* papnövendék; hittanár, hittantanár
teoretikus elméleti, elvont, gondolati, élettől v. gyakorlattól elszakadt
teozófia istenvilághit
teória elmélet, elképzelés, gondolat, elgondolás, nézet
terapeuta gyógyító(-) v. kezelő(orvos), gyógyász; fejlesztő
terápia gyógykezelés, gyógyítás, gyógyászat, gyógyászati eljárás, gyógmód, orvoslás
termál hővel v. meleggel kapcsolatos; gyógyvízzel v. hőforrással kapcsolatos; ~**forrás** hőforrás, meleg forrás; ~**fürdő** hévízfürdő, melegvizes (gyógy)fürdő; ~**víz** hévíz, gyógyvíz
termikus hő-, hővel kapcsolatos; hő hatására bekö-

vetkező

terminál végállomás; munkaállomás; főcsarnok, érkezési v. indulási csarnok; felhasználó(egység)

terminológia elnevezéstan, nevezéktan, szakszókincs, szakkifejezések, szaknyelv, műnyelv; szóhasználat

terminus *lat* szakkifejezés, fogalom, műszaki v. tudományos műszó; határnap, határidő, időpont, időtartam, időköz; ~ **technicus** műkifejezés, műszó, mesterszó, elnevezés, megnevezés, megjelölés

termo- *előtag* hő; ~**dinamika** hőtan, hőátalakulástan; ~**méter** hőmérő, lázmérő, (hő)fokmérő; ~**sz** hőpalack, hőtároló (edény), hőtartó, hőbutykos; ~**sztat** hő(fok)szabályozó, hőbeállító (rendszer)

terpentin fenyőnedv, fenyőolaj, olajos festékhígító

terrakotta égetett agyag, (mázatlan v. nyers) cserép, píragyag; kőagyagkészítmény (szobor, étkészlet); vörösesbarna, téglaszín

terrarium (üveg) kisállatzárnka

territórium (felség)terület, vidék, kerület, térség

terror rémuralom, félelemben tartás, rémületkeltés, erőszak; hatalmaskodás; ~**ista** (eszmei alapon álló) merénylő v. erőszakos v. gyilkos támadó; erőszakszervezet tagja; ~**izmus** rémerőszak, (csoportérdekű v. személyes) rémuralom v. szervezett erőszakoskodás, rémtettek, rombolások, megfélemlítések

terrorizál (meg)félemlít, rémületbe ejt; rémületben v. fenyegetettségben v. félelemben tart, fenyegetésekkel, erőszakoskodással v. elnyomó intézkedésekkel megrettent, rettegésben v. félelemben tart

testamentum végrendelet v. -akarat v. -rendelkezés v. -intézkedés v. hagyatkozás; szellemi hagyományozás; hagyaték

testál örökül hagy, hagyatkozik, végrendelkezik, hátrahagy, ráhagy; végrendeletet ír v. készít; ajánlékoz, átruház

teszt felmérő, felmérés, (képesség v. állapot- v. tudás- v. hozzáértés v. -törés) vizsgálat, ellenőrzés, sorozatmérés, észvizsga; felelet választásos dolgozat v. vizsga; **~el** felmér, megvizsgál, bevizsgál, kivizsgál, vizsgáztat, ellenőríz

tetanusz *orv* merevgörcs, meszkór, dermesz

tetoválás tűszúrásos testfestés v. -színezés; tűszúrásos (test)festmény v. rajzolat v. jel; túrajz v. -felirat v. -kép a testen, bőrbe karcolás

tetralógia négyrészes mű

textil, textília kelme, szövet; (ruha- v. függöny-) anyag; szőttés, szőtt anyag

textúra szövet, szövedék; szerkezet, térbeli elrendeződés (kőzetben, műanyagban)

tébécé, TBC gümőkór, (főleg) tüdővész

téka könyvtár, könyvállvány, fali könyvtároló; tok, tartó, táska

téma tárgykör, alapeszme, alaptétel, alapgondolat, alaptárgy (beszéd, irodalmi alkotás); írásbeli feladat; zenei gondolat; **~kör** kérdéskör, tárgykör

tévé → televízió

tézis (bizonyítandó) tétel, tantétel; vitatétel; eredmény-összefoglalás

tiara (ókori) császárok fejdísz; pápai (hármaskorona; ékköves pártá, ékszerpártá

tic *ang*, **tik** önkéntelen (arc)izomrángás, kényszermozgás

tikett jegy, belépőjegy; tétjegy (lőversenyen); utalvány

tinédzser tizenéves

tipikus jellegzetes, jellemző, szokásos, megszokott, általános, képbe illő; saját(ság)os, megkülönböztető, egyéni, fajképi

tipli csavarfogó, csavarszorító v. csavarbeágyazó, fa- v. műanyag ék, pecek, szögcsorító, dugó; *orv* dudor, púp, pukli, kis daganat

tipográfia nyomdászat, könyvnyomtatás, kiadványtervezés, nyomdai tervezés, nyomtatjelleg

tipológia jellegtan, osztályozástan

tipp ötlet, javaslat, vélemény, tanács; jóslat; fogadás; ~el találgat, fogad

tirannoszaurusz zsarnokgyík

tirannus *lat* egyeduralkodó, önkényúr, kényúr, kiskirály, elnyomó, zsarnok

tiráda szóáradat, ömlengés, szóvirágos beszéd, dalgályos beszéd, hosszú, egyszemélyes, szenvedélyes beszéd, szónoklat; zenei ciráda

titán óriás, szellemóriás; keményfém; ~i emberfeletti

titulál rangcímez, rangnevez, szólít

titulus (rang)cím, rangnév, állással v. társadalmi osztállyal járó tiszteletnév v. rang, megszólítás; ürügy

tífusz hagymáz, forróbetegség, forróhideg

típus fajta, válfaj, féleség, jelleg, fajvonás; gyártmány; jellemző alak v. kép; betűfajta; lenyomat, mintakép, alapforma, példány, szabvány; ~ú vmiilyen jellegű, vmi fajta, -szerű, -féle, vmihez hasonló; ~hiba gyakran előforduló v. gyakori v. gyártmányhiba

toalett divatos női öltözet v. öltözködés v. öltözék; női felszerelés; ruházat, viselet; (át)öltöző, mosdóhelyiség v. -fülke, fürdőszoba, zuhanyozó; illemhely;

~asztal fésülködő- v. öltözködőasztal; ~papír egészségügyi papír, illemhelypapír, altesttörlő(papír), kitörlő(papír)

tobák, tabák pordohány

tolerancia elfogadás, (meg)tűrés, elviselés, türelem, türelmesség, (béke)tűrés; *orv* tűrőképesség; *ker műsz* tűrés, tűréshatár

tolerál elfogad, eltűr, megtűr, elvisel, kibír, kiáll, elszenved, elnéz, enged, hagy

toleráns elfogadó, (meg)tűrő, elviselő, türelmes, engedékeny, megértő, elnéző, megengedő, előítéletmentes, méltányos, szelíd, békés, békeszerető; elfogulatlan, előítéletmentes

tombola kisorsoló, kisors- v. (tárgy)sorsjáték, nyereménytárgy-sorsolás; nyereményszelvény

tenizál feszesít, befeszít, ruganyosít, frissít; nyugalmi állapotba helyez

tenzúra pilis, papkoszorú

top csúcs, tető, felső; nyári (ujjatlan) felső (ruha); ~**on** lenni csúcson v. sikeresnek v. jól lenni; ~**lista** sikerjegyzék v. -táblázat, a legsikeresebbek jegyzéke; ~ **és bottom** kerék és talp, fent és lent; ~**menedzsment** csúcsvezetés

topless ang félmeztelen, félcsupasz, félpöre, félpucér, felül meztelen (nő), felül semmi v. csupasz v. pöre, csupasz mellű MA, mezítmell, pőremell

topográfia hely(szín)rajz, föld- v. területleírás; térképismeret

toposz jellemző(k); (közismert) írói fordulat v. kép

tornádó örvényszél v. -vihar, örvénylő légoszlop, szélörvény, forgószele, fergeteg; szélvész

torpedó irányított v. önműködő víz alatti lövedék, süllyesz; **meg~z** megakadályoz, kisiklat, keresztbe tesz

torreádor bikaviador, bikaharcfi MA, bikaviadalo

tortúra megpróbáltatás v. próbatétel (sorozat); elhúzódó v. hosszú v. kellemetlen folyamat v. eljárás v. sínylődés v. viszontagság; gyötrelem, (kín)szenvetés; kíntás, gyötres, szorongatás, sanyargatás; kínvallatás, kínfaggatás

torzó *fn* csonka v. csonkított szobor; töredék v. félbemaradt v. hiányos v. befejezetlen mű; csonka test, csonk; *mn* befejezetlen, hiányos, csonka

totalitárius egyeduralkodó, teljesuralkodó, parancsuralkodó, korlátlan v. teljes hatalmon alapuló

totalizátor tétiroda, tétpénz; teljesítő, összegző

totalis, totál egész, egyetemes, összes, teljes, tökéletes; ~ **háború** semmit nem kímélő v. teljes v. (mindent) átfogó háború

totem nemzetségi v. megtestesült v. törzsös; oigon (ős *onogur* szó); ~**izmus** ő- v. állat- v. növény-tisztelet, állatban v. növényben megtestesült ősök vallásos tisztelete; ~**oszlop** kopjafa, ősök oszlopa

tót-sicher *ném*, **totziher** teljesen biztos, bizonyos, kétségtelen, halálbiztos, holtbiztos; Ide a rozsdás bököt!

toxikus mérgező, mérget tartalmazó, mérgezett, mérgezésből származó; maszlagos, mételyező N

toxin méreg, mérgező v. méreganyag

tónus hangárnyalat, hanghordozás, hangszínezet, hangnem, társalgás hangja v. árnyalása; fény- v. színfokozat, színárnyalat, színezet; *orv* (izom v. ér) feszesség, nyugalmi feszültség

tósz áldomás, felköszöntő, pohárköszöntő

tótumfaktum mindenek, vkinek a jobbkeze; mindenek a mozgatója, mindentudó, főokos, minden lében kanál

traccs, **tricc-traccs** tereferere, csevegés; **~ol** tereferél, cseveg, fecseg, locsog, csácsol N

tradicionális hagyományhű; újíttásellenes; hagyományos, szokásos

tradíció hagyomány, régi szokás, szellemi örökség

trafál illik vmihez, megy hozzá; **bele~** eltalál

trafik dohánybolt v. -áruda; **~os** szivarárus, dohányárus; közúti forgalom

trafikál fecseg, társalog, tereferél, cseveg, cseveré- szik; cimborál, bizalmaskodik; összejátsszik, ösz- szeszűri a levét mesterkedik, fortélyoskodik, fondorkodik, ravaszkodik, ármánykodik, cselez

tragacs talicska, taliga; furik N; (ócska) járgány v. gépkocsi, roncs(kocsi)

tragédia szomorújáték, végzetjáték, gyászdarab; borzalmas v. gyászos v. szomorú esemény, nagy szerencsétlenség, bajesemény, (sors)csapás, balszerencse, összeomlás, gyászeset

tragika hősnő v. női (fő)szereplő (szomorújátékban)

tragikomédia bús- v. szomorú- v. gyászvígjáték

tragikum megrendítő v. megrázóan gyászos mozzanat v. helyzet

tragikus megrendítő, megrázó, lesújtó, megdöbben- tő; végzetes, bajhozó, vészterhes, végzetes, gyá-

SZOS

trajektória pálya, röppálya; pont v. test által leírt görbe

trakta, traktamentum lakoma, bőkezű vendéglátás v. kínálat, dínom-dánom, eszem-iszom

traktál megvendégel, jóltart, bőségesen etet-itat; érdetelen beszéddel terhel

traktor vonógép v. munkagép, mezei v. mezőgazdasági vontató v. húz(at)ó v. vonató erőgép

traktus (út)szakasz; épületrész v. -szárny v. -toldalék

trambulin ugródeszka; körugráló

trampli tenyeres-talpas v. nagydarab v. nagytestű v. otromba v. ormótlan v. esetlen v. nehézkes mozgású nő; tehén

trancsíroz felvagdál, szabdal, vagdos, darabol, folszel; aprít, metél, szeletel

transz- előtag át-, keresztül, túl

transz révület, révülés, rület, réh, önkívület; elragadtatás, bűvölet, igézet

transzcendens érzékfeletti, érzéktúli, valóságon v. értelmén túli, ész(en)túli, túlkelő, megfoghatatlan, földöntúli, természetfölötti, túlvilági, a megismerés határain túli; magasabbrendű

transzfer átvitel, átadás, áttétel, átrakás, továbbítás, áthelyezés, átszállítás, átfuvarozás; pénzáttalás

transzfiguráció Krisztus színeváltozása

transzfiguráció (szerkezeti) átváltozás

transzformál átalakít, átváltoztat, átdolgoz, megmá-sít, módosít; feszültséget v. áramot átalakít

transzformátor, trafó átalakító, áram- v. feszültség-átalakító v. feszváltó

transzfúzió (vér)átömlesztés

transzmitter átvivő

transzparencia átláthatóság, áttetszőség; átvilágítotttság

transzparens *fn* átlátkép, átláthír, áttetsző v. átlátszó v. világító hirdetés, kép v. felirat; hosszú, széles hirdetészalag v. -tábla; *mn* átlátszó, (át)látható

transzplantáció átültetés, szervátültetés

transzponál zeneművet más hangnembe áttesz; titkosított szöveget közérthető szövegre fordít; más környezetbe áttesz v. áthelyez v. átcsoportosít

transzport (át)szállítás, fuvarozás; fuvar, szállítmány; átvitel (könyvelésben); **~ábilis** fuvarozható, szállítható, hordozható; **~őr** szállító, szállítmányozó, szállítószalag v. -szerkezet v. -berendezés

transzverzális átlós, haránt v. vízszintes irányú, keresztben álló, átszelő, a haladás irányára merőleges, összekötő

transzvesztita hímnő, férfinő, nőférfi, férfi érzetű nő, nőérezetű férfi; másneműnek öltöző v. mutatkozó, másneműként megjelenő

transzvesztitizmus másneműségvágy v. -érezet, másneműség vágya, (egyfajta) nemi eltévelyedés

tranzakció ügylet, vállalkozás, egyezkedés; pénz- v. pénzügyi ügylet, pénzügyi művelet v. szerződés v. tárgyalás; hitelművelet, üzletkötés

tranzit átmenő, országon keresztül (át)haladó (áru, forgalom)

trapéz *mtan* párhuzamos oldalú négyszög

trapéz lengő v. függő v. nyújtóhinta, kötélhinta

trapp ügetés, poroszkálás; **~ol** üget, poroszkál; dobogva v. zajosan jár-kelel, ló-fut, szalad, siet, kocog

trapper csapdász, prémvadász, csapdarakó vadász

trauma megrázkódtatás, ártalom, bántalom, csapás, károsodás, baleset; megrendülés, (lelki) sérülés; sérelem; **~tikus** megrázkódtató, sérülést okozó; **~tológia** baleseti sebészet

traverz keresztgerenda, kereszttrúd, kereszttartó

trágár durva, közönséges, vaskos, goromba, ízetlen, útszéli, mocskos, ocsmány, disznó, malac, szabadszájú, szemérmetlen, szeméremsértő, sikamlós

tréhány gondatlan, hanyag, rendetlen, elhanyagolt, felületes, nemtörődő; kényelemszerető, henye, lomha, ráérő, renyhe, lusta, rest, tunya, haszna-

vehetetlen, taráta N

tremoló hangremegtetés

trend fejlődési irányzat, főirány, irányadó áramlat; divat; ~i menő, divatos; **nem** ~i lejárt, ódivatú, elavult

treníroz edzést tart; versenylovat begyakoroltat; be-tanít, idomít, betör, szelídít, szoktat

trezor vértezett v. biztonsági acélbútor v. acélláda; vértláda, kincses lád(ik)a; kincstár

trécsel tereferél, fecseg, csacsog, cseveg, licseg-locsog

trófli gyanús, nem megbízható; silány, gyatra, ócska, vacak; tilos, tiltott; zsidó vallás előírásainak nem megfelelő (étel)

tróler, **trailer** *ang* raklapos gépjármű v. -kocsi v. után-futó, utánfutóraklap; *H* pótkocsi

trémázik remeg, aggódik, fél, izgul, szurkol

tréner edző, versenyedző, kiképző, felkészítő

tréning edzés; gyakorlás, felkészítés, gyakorlat, (gyakorlati) képzés, tanítás, tanulás, előgyakorlat, felkészülés folyamata

tribün lelátó, (kiemelt) nézőtér; (szónoki) emelvény, dobogó

tricikli háromkerekű

trigonometria szögfüggvénytan

trikolor háromszínű, nemzeti színű zászló, háromszínű (nemzeti) zászló

trikó mez; kötött fehérnemű, kötött ujjatlan

trilógia hármasság v. háromrészes mű(fűzér)

trimeszter évharmad, harmadév, háromhó, hármashó; harmad (időszak); három hónapos, negyedéves időszak v. időtartam

trió hármasság; háromrészes mű, háromhangszeres együttes, háromtagú együttes

tripla háromszoros, hármasság

triumfál győz, győzelmet arat, diadalt ül; diadalmas-kodik, diadalmenetet tart, győzelmében ujjong, győzelmével hivalkodik; ~is diadalmi, diadalt ün-

neplő, győzedelmes

triumvirátus három férfi szövetezése, háromtagú testület, vezérhármás; hármás szövetség v. uralom

triviális kézenfekvő, magától értetődő, egyszerűen bizonyítható, egyszerű; közönséges, útszéli, parlagi, alacsony, közkeletű, közismert, (hét)köznapi, elcsépelet, elkoptatott, közönséges, lapos

trolli, trollibusz sántelen közkocsi v. villanyjárgány v. villanyjármű v. villamos (társaskocsi)

trombitál (harsányan) orrot fúj; **össze~** összeecsődít, -harangoz, -dobol, -terel v. -hív, egybecsődít, gyülekeztet

trombózis vérrögzár, érelzáródás; vérrög képződése

trombus *lat* túlzott véralvadás

tromf (kártya) ütőlap, adu; döntő érv, (ellen)érv, visszavágás, fölényt v. győzelmet jelentő lépés

tropa nagyon fáradt, kimerült; tönkrement; alig használható, használhatatlan, rossz, elnyűtt, elrongyolódott

tropára-megy tönkremegy

troposzféra felhőöv, földmenti légkör v. időjárási (föld)légkör

trotli, trotyli, trotty totyakos, rozoga, tesze-tosza, tutyi-mutyi, ratyi-matyí, bamba, bárgyú, gyámoltalan, ügyefogyott, kótyagos, ügyetlen, mamlasz, málészájú, mulya; balfácán, balfék, együgyű, hülye

trófea győzelmi jelvény v. emlék; vadászemlék v. -zsákmány; hadi martalék, diadalemlék

tróger alkalmi, szakképzetlen szállító- v. teherhordó v. rakodómunkás, hordár; mihaszna, semmiházi, faragatlan, nyers, senkiházi, semmirekellő alak, léhűtő, naplopó, ingyenélő, széltoló, csirkefogó, csibész, kópé, gézengúz; **~ol** hurcolkodik, cipekedik; **~kedik** szemétkedik

trón(us) (díszes) királyszék, fejedelemszék, pápai szék; bili; **~örökös** király- v. uralkodótudó, váro-

mányos, koronaörökös, királyfi; fiúgyermek, fiú utód; székutód; **~el** uralkodik, ural; feszít, pöffszekedik; ül, üldögél, szükségét végzi, székel

trópusi déli, délszaki, forró égövi, heves égövi; forró, perzselő, tikkasztó

tröszt vállalatsszövetség, vállalatok együttműködése v. szövetsége; **agy~** "ész", (nagy) fej, (nagy)okos

trubadúr dalnok, dalköltő, (vándor)énekes v. énekmondó

trubadúr lovag(költő), lovagias udvarló

truccol duzzog, makacskodik, megköti magát

trupp színtársulat, színi csapat, színházi együttes; csapat, katonai egység; csoport, banda

trükk csel, csíny, ravasz fogás, műfogás, fortély, furfang; beugratás, átverés, átejtés, csalafintaság

tsunami japán, cunami torlól hullám, rengárhullám; szökőár

tubák dohánypor, tüsszentő

tuberkulózis → túbécé

tubus kencetok, kencecső, kencecsővény, kupakos műanyagcső, nyomótok, légycsőtök; nyomós kenőcs

tucat tizenkettő, jó néhány, sok, csomó; **~áru** tömegáru; **~számra** szép v. nagy számmal, bőven, tömegével, nagy tételben

tumor rákdaganat, daganat, rák; előfene, kinövés, duzzanat

tumultuózus csődülettel járó, zajosan v. izgatottan kavargó, zúrzavaros, tülekedős, tolongós, csődületes; tömeg-

tumultus zajos csődület, tolongás, tülekedés, kavargás; sokadalom, tömeg, zsúfoltság; háborgás, zavargás, forrongás

tuner vevő(egység), (rá)hangoló, (adás)kereső, beállító

tunika ingruha

tuningol felfokoz, felerősít, feldob; feljavít

tupíroz felborzol, felfésül, felkócol, (fel)dúsít; **fel~** fel-

nagyít

turbina örvénygép; gáz- v. gőz- v. vízajtómű, örvényajtómű, forgony, sugárhajtómű

turf lóverseny

turista természetjáró, világjáró, országjáró; kiránduló, barangoló, látogató, idegen, külföldi

turisztika, turizmus természetjárás, barangolás, országjárás, utazgatás; idegenbe látogatás, világjárás; idegenforgalom; fizető vendéglátás v. vendégfogadás

turkológia türktan, türktudomány, turktan, turktudomány

turmix (forgó) aprító-keverő, forgóaprító

turné, tournée *fr* fellépő- v. fellépéskörút, előadó- v. vendégjáték- v. hangversenykörút; körutazás

turnus (idő)szakasz, műszak; váltás, váltómenet, egymást követő v. váltó (munka)csoporthatás v. műszak; forduló, menet, kör

turpisság csalafintaság, csíny, kópéság, furfang; fondorlat, ravaszság, csalárdság

tus, dus zuhany; találat (vívásban); két vállra fektetés, kétváll (birkózásban); kocc (golyójátékban); zenei éljenzés, üdvzene; **~ol** zuhanyozik; **el~ol** elleplez, elködösít, eljárás nélkül v. színleg elintézik, szőnyeg alá seper

tusa birkózás; vívódás, (lelki) küzdelem

tustinta, tus kitörölhetetlen festék v. festőanyag, gyantás tinta

tuti bizonyos, biztos, kétségtelen, kétségbevonhatatlan

tutor gyám; gyámolító, pártfogó, védő személy

túra kirándulás, körutazás, körút, hosszabb gyaloglás, barangolás, bejárás, begyaloglás

tüchtig *ném* alapos, gondos, rendes, szorgos

türkiz *fn* világoskék v. zöldeskék, átlátszatlan féldrágakő